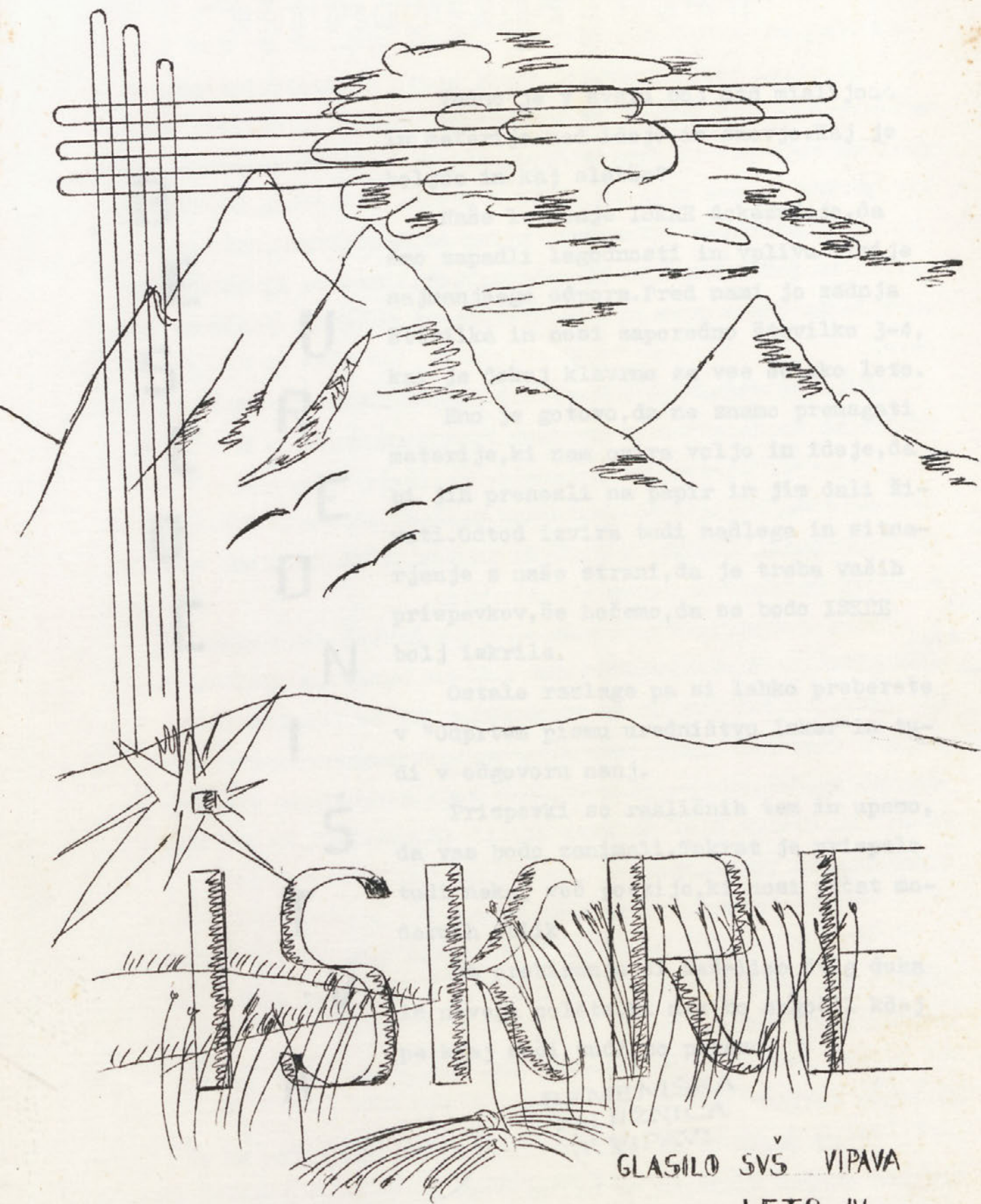

GLASILO SVS^v VİPAVA

LETO IV
ŠTEVILKA 3-4

B
E
S
E
D
E
U
R
E
D
N
I
Š
T
V
A

Vedno je v svetu boj med mislijo in materijo-med idejo in snovjo. Kaj je boljše in kaj slabše?

Naše letošnje ISKRE dokazujejo, da smo zapadli lagodnosti in vplivu linije najmanjšega odpora. Pred nami je zadnja številka in nosi zaporedno številko 3-4, kar je dokaj klavrno za vse šolsko leto.

Eno je gotovo, da ne znamo premagati materije, ki nam ovira voljo in ideje, da bi jih prenesli na papir in jim dali živeti. Odtod izvira tudi nadlega in sitnarenje z naše strani, da je treba vaših prispevkov, če hočemo, da se bodo ISKRE bolj iskrile.

Ostale razlage pa si lahko preberete v "Odprtem pismu uredništvu Isker" in tudi v odgovoru nanj.

Prispevki so različnih tem in upamo, da vas bodo zanimali. Tokrat je prispelo tudi nekaj več poezije, ki nosi pečat modernih oblik.

Ob prebiranju si zaželim dvig duha in novega poleta, ki nam bo omogočil kdaj pa kdaj seči tudi po peresu.

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Prvo razočaranje

Že stara pesem pravi: "V sveto mesto nazareško je priromal mesec maj !" Prišel je tudi letos. Narava je oživila, odprli so se popki na drevesih, pognali brstiči in nazadnje še listje. Vsa narava kipi in kliče k novemu življenju, k pomladi.

Tudi sonce, ta edinstvena stvar na človeškem nebu, se je ogrelo in pošilja svoje blagodejne žarke na vse ljudi. Priklicalo je iz domov prve sprehajalce, ki si zaželiijo pomladne narave.

Tako je videti po drevoredih in parkih mnogo ljudi. Tu so ljudje, ki so že v jeseni svojega življenja, a imajo še upanje na življenje. "Narava je ozelenela, ozeleneli in pognali bomo tudi mi !" Sprehajajo se razigrane deklice, ki vneto obnavljajo dopoldanske dogodke v šoli. Tu pa tam vidiš še mlado mamico s svojim nadbudnim sinom ali hčerkico.

Tako sedita na klopi mamica, ki pa ni več tako mlada in njen štirileten sin. Pravkar sta v živem razgovoru. Malemu je ime Andrejče, ima dva brata in sestrico, ki že vsi hodijo v osnovno šolo. Med njima teče sila zanimiv pogovor. Andrejče bi vse rad zvedel, vse mu je novo, zato tudi neprestano vprašuje. Včasih mu mamica niti ne more sproti odgovarjati, ko že hiti z naslednjim vprašanjem.

"Mami, zakaj je sonce tako veliko?"

"VEŠ, na zemlji je mnogo ljudi; nisva samo ti in jaz ter najin očka. Če hoče ogreti vse ljudi na svetu, mora biti veliko in zelo zelo vroče."

"Kaj imajo mamico in očka tudi drugi, ali samo jaz in sosedova Metka?"

"Glej ga, ti si mi pravi! Prav vsi ga imajo. Kdo bi pa drugače skrbel zanje, ko so majhni. Prav za vsakega človeka skrbijo najprej starši, očka in mamica."

"Nekaj ti moram povedati, mami. Veš, včeraj mi je sosedova Metka pokazala nekaj zelo čudnega! Hodi že k verouku; in veš kajj

mi je pokazala?! Na velikem papirju je bil narisani črn otrok, prav tako majhen kot jaz. Bil je zelo suh. Gotovo mu mama kuha samo polento!"

Andrejče je bil živo prepričan, če njemu ne gre polenta posebno v slast, potem ne gre tudi drugim. Mama mu je znala odgovoriti:

"Mamica mu ne kuha zato, ker mu nima kaj skuhati in takih otrok, ki so lačni, je danes mnogo na svetu."

"Tisti na sliki je imel tudi zelo umazane in raztrgane hlače. Kaj ga mama nič ne natepe, če se umaže?"

S tem je imel Andrejče slabe izkušnje. Zelo rad čofota po lužah in "blagodejni" ostanki se seveda poznajo potem na hlačah.

"Saj ga nima zakaj natepsti, ker nimajo druge obleke."

"Že razumem," vzklikne veselo Andrejče in poskoči s klopi.

"Zato mi je Metka dejala, da zbirajo obleko za takšne otroke. Mami, bomo tudi mi kaj dali? Veš, meni se tako smilijo!"

"Gotovo bova kaj našla doma!"

"Mama, kaj se tisti otroci zmeraj tako žalostno držijo? Kaj se ne znajo igrati "gnilo jajce" in "je trden most" pa "slepe miši?"

"Gotovo znajo kaj takega, pa nimajo časa za igranje kot ti. Pomagati morajo pri delu; saj še tako komaj živijo!"

Andrejče je nenadoma obmolknil. V njegovi glavi so se prevračale in mešale misli ena z drugo: lačni otroci v raztrganih oblekah, njihove uboge mamice, ki jih nimajo s čim obleči in jim kaj dati v usta. To je bilo preveč zanj. Do sedaj je mislil, da so vsi tako srečni, veseli in razigrani kot je on. V njegovo dušo je kanil prvi kanec pelina. Privil se je k mami. Tako sta nekaj časa še sedela, nato pa je mama vstala, ga prijala za roko in odšla sta naproti rdečemu soncu, ki je tonilo za bližnjimi hišami.

MIRAN M.

BALADA

Armada

zavržencev

s sestradanimi očmi

zre v svet,

ki jih gleda s pomilovanjem,

le z golim pomilovanjem.

Bog je pravkar enega

sprejel v naročje -

mladega mučenca -

sedanjega časa!

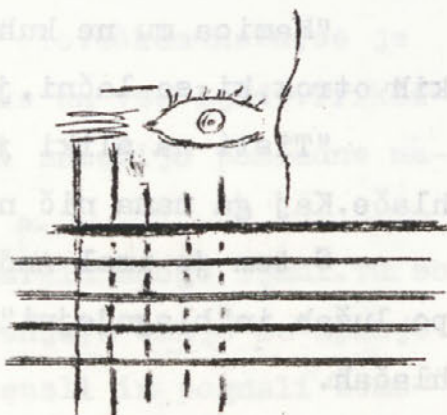
Toda za nas je tudi ta

le eden izmed mnogih,

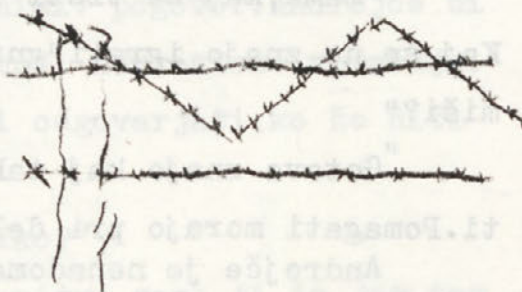
njih,

"ki jih ni škoda" !

Ti vas potrebujejo!!!

Danteus

homo sapiens

Reklama, reklama !

Glas iz radia:

"Hitro zjutraj vstanemo,

naglo se umijemo,

hitro pa se obrijemo le z

brivnikom Bravn....!"

Klik !

Druga postaja:

"Varno, udobno in hitro vožnjo

le z gumami Tiger....!"

Hitiš,

ne da bi vedel zakaj,

ne poznaš soseda,

brata,

hitiš za njim, ki te

usužnjuje

v današnji svobodni družbi !

Osamljen si,

nasmejan,

ko v svoji notranjosti jočeš.

Izkoriščan od drugih,

ki bi te najraje ---,

kajti na poti si jim !

Oprosti, prosim,

kako se imenuješ ?-

Homo sapiens- !!!

Danteus

metnostni izlet

Saj veste, da smo ljudje zelo "firbčni" in bi radi čimveč videli in slišali; to pa tudi tedaj, ko bi si morda morali krepko zatisniti ušesa in zapreti oči. Tokrat sicer ni veljalo slednje, saj je šlo zgolj za kulturno izobrazbo, ne pa za kakšno podtalno in vohunsko izsledovanje.

Po vsakdanjih šestih urah-šolskih-drgnjenja naših že tako zdrgnjenih in obrabljenih stolov in klopi, so nas lepo vreme in še razne "druge okoliščine" napotile, da smo sedli v star in menda edini vipavski avtobus in se počasi odpeljali proti gričem, ki obdajajo našo ljubo Vipavsko dolino.

Malo škripanja, rukanja in opomb glede "lepe" okolice, pa smo že bili iz Ajdovščine in se po ne preveč lepi poti počasi pomikali proti naši prvi postaji-majhni cerkvici z okoliškimi hišami in starim obzidjem-Vipavskemu križu. Res je bil križ, preden smo se pricijazili do "parkirišča", odkoder smo jo mahnili po ozki ulici in budno opazovali na levo in desno.

Že smo se znašli pred majhno cerkvijo, na zunaj sicer skromno, ko pa smo vstopili, se je pred nami pokazala lepa napolmestna cerkev. V prezbiteriju dvoransko zgrajene ladje stoji stebričast, kamnit baročni oltar. Najmanjše bivše slovensko mestece si je lepo uredilo svojo cerkev, saj je mogoče občudovati ob straneh ladje dva hrastova oltarja.

Iz cerkvice smo pohiteli preko trga h kapucinskemu samostanu, kjer smo se srečali s patrom Vilibaldom, bradatim možem, ki nam je bil vsem skupaj zelo všeč. Razkazal nam je samostansko kapelo, grobnico ustanoviteljev samostana-grofov Attemsov, ter veliko sliko Sv. Trojice p. Gesualda.

Po razdrapani poti smo v spremstvu patra Vilibalda odbrzeli v Dobravlje, kjer smo tako "pametno" parkirali, da smo morali potem še in še pešačiti ob cesti in preden smo prišli do osamljene cerkve, smo že kar čutili svoje noge. Sicer pa, sprehod mora biti! Tu smo srečali slikarja Antona Cebeja v njegovih platnih na oltarjih.

Spet smo v naši "cizi" in tokrat po malo lepši poti pridirjamo v Branik. Visok baročni zvonik in še lepša cerkvica nas pozdravita z griča. Zvedeli smo, da je tu delal Simon Gregorčič, in ker smo bili neverni Tomaži, so nam pokazali tudi bukve-cerkvene matice, v katerih so bili njegovi podpisi. Iz hriba, onstran ozke doline, pa nas je pozdravil visok gotski stolp starega rihenberskega gradu, ki je med najstarejšimi gradovi v Sloveniji. Danes ga obnavljajo tudi zato, da bi izvlekli kako liro iz žepov petičnih turistov-propaganda našega turizma.

Že s ceste katere okolica je bila vsa ožgana in je pričala o nedavnem požaru, smo opazili čudno oblikovano stavbo. Ko smo bili na vrhu klanca, smo z začudenjem ugotovili, da je to le del stavbe-namreč smešna streha štanjelskega zvonika. Kot ste iz tega spoznali, smo bili že v Štanjelu, za katerega izvedenci pravijo, da je najbolj pristna kraška vas. Tega pa nisem verjel, saj sem videl v večini samo podrtiljo, česar na Gorenjskem ne smatramo za vas. No, slednjič smo le opazili vas in tudi ljudi. Pozanimali smo se in izvedeli, da so razvaline ostanek nekdanjega baročnega gradu, ki pa je bil med vojno porušen. Cerkev je bila zaklenjena in po dolgem času, smo le malo pokukali vanjo. Nazaj grede smo si ogledali nekaj del "formae vivae", a jaz se na to nisem kaj dosti razumel, saj nisem vedel, kje je rep in kje glava te ali one "umetnine".

Okolica je postajala vse bolj pusta in kamnita, med zelenjem nizkega drevja, ki se je plazilo po belem kamenju, je ležala rdeča kraška prst. Cesta se je vila že med pravim kraškim okoljem.

Sonce je bilo še visoko, ko smo se zopet po strmini in ozki poti peljali proti naši naslednji postaji-majhni cerkvi na griču v Avberju. Ko smo po polževo le prilezli do cerkve, nas je tam sprejel prijazni domači župnik, ki nam je v cerkvi razkazal gotovo najboljša dela Toneta Kralja, ki pa žal danes od vlage propadajo. Kralj je namreč tu rabil tehniko oljnatih barv na povoščeno podlago in barva danes odpada. Tu si mogel videti nad glavnim oltarjem veličastne slike sv. Miklavža, sv. Cirila in Metoda, na stranskih stenah obglavljenje Janeza Krstnika in sv. Luka, ki slika Marijo.

To so Kraljeva najbolj uspela ekspresionistična dela. Zanimivo in dobro podana razlaga ter pesem, ki smo jo nazadnje zapeli, sta nam krajšali čas, ki je še tako prehitro minil.

Spet smo na našem prevoznem sredstvu, ki ga je šoferju uspelo medtem na zelo majhnem prostoru obrniti, pa saj ni tako veliko.

Končno ena vesela novica. Po zasedanju višjih organov, smo zvedeli, da bomo obiskali tudi nam tako znan kraj-Tomaj. Fantom se je kar samo nasmejalo, saj so sedaj trdneje začeli upati, da bodo dobili kaj za svoja suha grla. Še malo ovinkov pa smo ga zagledali-pa ne teran, ampak visok zvonik tomajske cerkve.

Nekateri smo se pačasi in zložno, drugi pa kar s pravo športno ognjévitoštjo, pognali proti vrhu hriba, kjer stoji cerkev. Zopet čakanje! Ključev ni od nikoder in vsak se po svoje zabava. Slednjič pride odrešenje in si le moremo ogledati božji hram. Tudi tu so nam že takoj udarile v oči slike, podobne prejšnjim, a popravljene, seveda spet Kraljevo delo. Zlasti nas je zanimal Križani, globoko ekspresionistično delo.

Spet dirka navzdol. Vsi smo se nagnetli pred vrati župnišča, saj smo zvedeli, da nam bodo prepustili eno steklenico. Res ga je bilo nekaj za žejo.

Obiskali smo še dom in grob pesnika Kosovela in tudi tu občudovali pridnost, vestnost in ustvarjalno željo ljudi, s katerimi smo se srečali.

Lahen veter je pihnil sem ter tja in počasi se je na zemljo spuščal mrak. Po najkrajši poti smo brzeli proti Vipavi. Fantje so veselo klepetali in iz pogovora sem razbral, da so bili zadovoljni s tem kratkim izletom, ki je pri nas v semenišču tako redek.

Vsi smo bili obogateni za nekaj doživetij, zlasti zato, ker smo spoznali nam tako nepoznano življenje v težkih okoliščinah našega Krasa.

iz družinskega življenja

Bilo je ob lanskih božičnih počitnicah, ko sem se vrnil domov, da bi med domačimi preživel za nas kristjane tako pomembni praznik. "

Nasmejan sem stopil v kuhinjo, potem ko sem na pragu za hip obstal in vse v hiši pozdravil. Stopil sem k očetu, da bi mu podal roko. Res mi je segel tudi on v roke in mi zaželel dobrodošlico. Na njegovem, prej vedrem obrazu pa sem občutil spremembo. Držal se je nekam žalostno in potrto. Iz potez na njegovem obrazu sem slutil nezadovoljnost in otožnost.

Oče nima pred menoj, posebno odkar sem v semenišču, nobenih skrivnosti; kar ve on, zvem tudi jaz, seveda če me le-to zanima.

Tako sem med kosilom zvedel tudi za vzrok očetove otožnosti. Povedal mi je, kako sta se z bratom sprla in kako ga je brat v navalu jeze podrl na tla. Ko bi ne bil ravno takrat prišel stric, bi prišlo do hujšega.

Poln ganjenosti ob tem sem se zazrl v očeta, on pa mi je, kot bi s tem hotel sam sebe potolažiti, dejal: "Upam, da boš ti naši hiši pridobil nazaj ugled in čast, ki ju brat zapravlja. Sočustvoval sem ob njegovi bolečini, ki sem jo čutil kot svojo. Zamislil sem se. V spomin so mi stopile vse nepotrebne skrbi in vse gorje, ki sem ga sam storil staršem. Tudi sam sem se čutil krivega! Obsodil sem brata, a obsodbe sem bil vreden tudi jaz. Spoznal sem kakšno zaupanje ima oče v mene, koliko se zame žrtvuje, na drugi strani pa mojo nehvaležnost in tolikokrat izrabljeno ljubezen in dobroto.

V sebi sem začutil sveto dolžnost, da se poboljšam in tako očetu vrnem izkazano zaupanje.

P.M.

- - - - -

Tremulek

želim si ga
čakam ga
hrepenim po njem
že se bliža
je že tu
zablesti
zagori
vskipi
se razžari
je že mimo
ni ga več
ne vrne se
ostanem mrk
zamišljen
zaprt sam vase
gledam v daljavo
nepremično stojim
brezkončna planjava
brezmejne misli
neskončnost povsod
misli se vračajo
spomin se ohranja
ne morem pozabiti
mimo njega iti
kot bi bilo danes
v spominu zasidran
ostane
ostane...

aven

ŽIVLJENJE

Ura je počasi tiktakala na steni in njeni udarci so narahlo odmevali v sobi. Slonel sem ob mizi z rokami podpiraje glavo in gledal v knjigo, ne da bi jo bral. Popisana stran mi leži pred očmi kot zmazek, nobene jasnosti ne najdem v njej. Ura udarja in lahen tik-tak mi vsakokrat udari v ušesa. Sekunda je zopet mimo. Zdi se mi kot, da se je nekaj v meni odtrgalo, prišlo še enkrat pred oči in izginilo v večnost. Čutim srce, ki udarja z uro, vsak udarec, ki je bil, je prešel, prešel za vedno v najgloblji prostor naše bitnosti, kjer že na tem svetu vlada večnost in neskončnost. Zamislil sem se.

Celica sem bil nekoč, drobna, šibka, a vendar živa. Ljubezen je tedaj odmrla sebi in zaživel sem. Ko sem prvič zadihal, sem bil v svoji bitnosti sam, ko sem prvič ljubil, sem v sebi našel neskončnost. Iz neskončnosti, iz večne misli, sem izšel in sedaj živim v neskončnost, stopajoč po cesti, ki me vodi k njej. Življenje pušča za sabo trenutke, s tem se bogati in teži k popolnosti. Kupa se v rokah Ljubezni polni, in ko se izpolni, je v svoji polnosti sprejeta v občestvo bratov, združenih do najvišje popolnosti v Enem.

Življenje bo teklo naprej, zopet bodo iz Njegovih rok vrele celice kot del Njega, ki brez teženja po večnosti ne bodo obstale. Zveza z Njim, življenska zveza, ki nas veže z vso bitnostjo, bo vlekla te Njegove dele k izhodu in viru vsega, ki je On sam.

Popisana stran knjige je spet dobivala pred mano jasne obrise, ura je spet udarjela svoj enakomerni tik-tak. Ob vsakem udarcu sem se čutil bogatejšega, srečen sem, da živim, da-sem.

~~na pikniku~~

Majhna skupinica se je počasi vzpenjala po ozki stezi proti vrhu Kovka, ki se je le kdej pa kdej zasvetlikal skozi pomladansko zelenje. Skupina je bila precej glasna, zato pa tudi bolj počasna. Poznalo se ji je, da se ji nikamor ne mudi, in da ima pred seboj še ves dan.

Na čelu skupine je hodil najstarejši fant. Poznalo se mu je, da je pravi planinec. Vzpenjal se je s pravim planinskim korakom, in od časa do časa zavriskal in zajodlal, da je odmevalo še dolgo od sten.

Drugi v razvlečeni vrsti je bil postaven fant s polnim nahrbtnikom, iz katerega so gledali vratovi steklenic in dajali veselje in moč ostali skupini deklet in fantov, ki se jim je poznalo, da hodijo zelo malo peš, in da se raje vozijo.

Dovolj dolgo so vztrajali v hoji, saj so se prvič oddahnili šele malopod vrhom. Tam so se najprej ovekovečili na fotografski trak, si razdelili bonbone in kmalu nato nadaljevali pot.

Vrh! Polovica jih je popadala po tleh. Ozrli so se nazaj, najprej seveda v dolino, odkoder so prišli. Odprl se jim je lep razgled. Dolina, odeta v pomladansko cvetje in zelenje se je kopala v soncu, ki jo je zopet veselo gledalo, saj so mu pogled dolgo zapirali oblaki.

Vsak iz skupine je seveda poiskal najprej svojo hišo in nato jel kazati drugim. Zdenka je videla celo očeta, ki je šel v avto, ki smo ga še dolgo zasledovali z očmi. Nato so se oči skupine zazrle na obzorje. Čisto na levi se je bohotil Nanos s Plešo in televizijsko anteno. Naravnost pred njim so čisto na obzorju zaznali Vejno in za njo morje. Fantje so hiteli pripovedovati, da se po dežju vidi celo ladje na morju. Na desno pa se je čisto pred njimi bohotil Čaven. Ko so se obrnili, so videli Sinji vrh: cilj svojega vzpona. Zopet so se zagledali v dolino. Pogled jim je drsel od Ajdovščine, ki je bila tako pod njimi, da bi lahko kamen vrgli na njo, do Žapuž, Budanj, Vipave, Slapa, Planine, ki se jim je zdela kot majhna vzpetina, do Svetega Križa, Ceste, Stomaža, Lokavca in na zadnje so zaslišali še hrup letalskega motorja. Zagledali so avion, ki je vlekel za seboj jadralno letalo.

Medtem, ko se je letalo dvigalo, je hitela Pavlina zatrjevati, da bo k letu gotovo pristopila v jadralni klub. Seveda so

tudi na ta račun letele opazke in razlegal se je smeh daleč naokoli. Med pogovorom se je aeroplan dvignil že precej visoko in prav blizu skupine se je jadreno letalo odklopilo in začelo samostojno jadрати. Vsi prisotni so zagnali huronski krik in začeli pilotu mahati. Ta je odgovoril po svoje: z mahanjem kril.

Končno se je skupina naveličala gledanja in rekli so: "Človek ne živi samo od zreka in razgleda..." Zato so si poiskali primerno kotanjo z vodo in se pripravili na malico. Ker pa so prinesli s seboj kokoš, ki jo je bilo treba še speči, so se fantje porazgubili po okolici in kmalu prinesli dračje. Vzplapolal je ogenj in hitro je bila kokoš na ražnju. Kljub temu, da so pozabili mast doma, sta jo dva strokovnjaka spekla kar dobro. Medtem, ko so čakali na okusno meso, se je kmalu oglasila izbrana pesem, ki je dala slutiti, da pripadajo skupini tudi izvrstni pevci.

Darko in Miro sta se pri ognju zvito režala, kar je dalo slutiti, da imata nekaj za bregom. Resnično! Ko je bila kokoš pečena, sta planila s pečenko v dir. Predvidevala sta, da se bodo ostali spustili za njima. Toda zmotila sta se. Skupina je mirno ostala na svojih mestih in pridno tlačila šunko v usta ter druge dobrote, ki so jih prinesli s seboj. Med splošnim smehom sta se onadva nič kaj slavno vrnila k ostalim.

Fantje in dekleta so se počasi dvignili in nadaljevali pot na Sinji vrh. Kmalu so prišli po ozki stezi na široko cesto, ki bi jo bila vesela marsikatera vas.

Cesta se je končala ob pogoreli hiši. Vrh je bil blizu in vsi so se pognali v dir. Prisopihali so na vrh, in ker ni bilo veliko novega, so polegli na tla in kmalu zadremali. A ne za dolgo. Razdelili so si še čokolado in se spustili z vrha. Silvo jih je pripeljal pred obzidano luknjo. To je bil velik vodovod, ki so ga zgradili Italjani in naj bi zalagal vas Kovk z vodo.

Vstopili so. Prvi je imel baterijo in je vodil ostale za seboj. V jami je bilo devet cisteren. Žal je vse propadlo, ko je bilo Italije konec. Toliko truda je šlo v nič.

Skupina se je kmalu vrnila iz luknje in se veselo spustila navzdol po pobočju. Zopet se je oglasila pesem in smeh.

Sinji vrh je ostal za hrbtom in prišli so do slemena, ki je strmo padal v dolino. Spustili so se in po počasni hoji se je dalo spoznati, da so že nekoliko utrujeni. Petje je utihnilo, le posamezen vrisk se je obglasil od časa do časa. Prispeli so do osamljene in zapuščene hiše, ter zajeli vodo iz vodnjaka. Zo - pet so si začeli iskati primerne prostore za ležanje, in ko so si končno po dolgem času le uredili ležišče, je dal vodja po - velje za odhod, ker se je sam medtem nalezal. Pobrali so se s tal in razigrani nadaljevali pot v dolino.

S smehom in s sklepom, da bodo še kdaj šli na tak piknik, so se ločili nad vasjo in šli vsak na svoj dom.

Fantje pa so še isti večer peli pod okni deklet in jim tako dokazali svojo vzdržljivost in ljubezen, ki se ne ustraši nobenih ovir.

Meho

Sarica

Zadovoljstvo,

kje si ?

Morda te sploh ni,

morda....!?

Pogled se mi zjasni;

Zakaj ?

Oh vidim te.

Obraz mi tvoj

prinesel zadovoljstvo je,

saj v njem gledam že

Ideal !

Jezo

Hodi za Menoj

To leto je naše semenišče zelo razgibano z različnimi glasbenimi skupinicami, ki s svojimi nastopi večkrat razveselijo semeniško skupnost. Toda trud, ki je vložen v te nastope, ne ostane samo v semenišču, ampak se je pričel širiti tudi izven semenišča. V nedeljo štirinajstega maja smo se namreč s skromno skupino odpravili v župnijo Hrenovice, kjer smo z beat glasbo sodelovali pri maši in imeli popoldan samostojen nastop. Ob tej priložnosti smo tamkajšni mladini podali nekaj misli o maju kot Marijinem mesecu, o mladih in pa o duhovniškem poklicu, ki mora biti, še posebno za nas, vodilna misel v vsakdanjem življenju.

Kristus tudi danes osvaja mlade fante za veliko življenjsko avanturo in drzno življenjsko tveganje duhovništva.

Tudi danes se mladi ogrevajo, navdušujejo in odločajo za pot, ki pelje in vodi k duhovništvu.

Mladega človeka dražljivo vabijo višine, vrednote ideali, ki jih najde posebljene v duhovništvu.

Upira se mu vsaka povprečnost, malenkost, vsaka sebičnost in zaprtost. Zaveda se, kako veliko lepše je dajati, razdajati, osrečevati in odreševati.

Zato je mlad profesor spoznal, da je njegova naloga poučevati kaj več kakor samo šolske predmete. Zaradi tega je pilot menjal nebo z nebeškim kraljestvom. Zato je mladinski vzgojitelj sklenil, da bo za mlade ljudi veliko več storil, če postane duhovnik. Zato je nemirni iskalec Boga pristal v božjem pristanu vere z besedami: "Če Bog biva ne more biti nič veličastnejšega kakor da se popolnoma posvetim le Njemu."

Mladi kristjani smo in se zavedamo, da je ta polomljeni svet vključen v višji in lepši načrt, v višji smisel, ki ga življenju daje vera in Bog. In temu načrtu hočemo posvetiti svojo mladost in svoje življenje. Duhovnik ni duhovnik mrtvega Boga. Ni grobar nepovratne preteklosti. Je duhovnik živega Boga, duhovnik vstalega in zmagovitega Kristusa, ki nosi v svojih rokah človeško zgodovino in jo po duhovnikih in vsem božjem ljudstvu vodi k dovršenju. V sebi nosi moč njegovega vstajenja in gradi sredi minljivosti vsega kar je človeškega, božje kraljestvo; novo nebo in novo zemljo, novega človeka. Vsakemu človeku, v njegovi bivanjski stiski prinaša življenje odrešenje, upanje, ki nikoli ne mine, prinaša Boga.

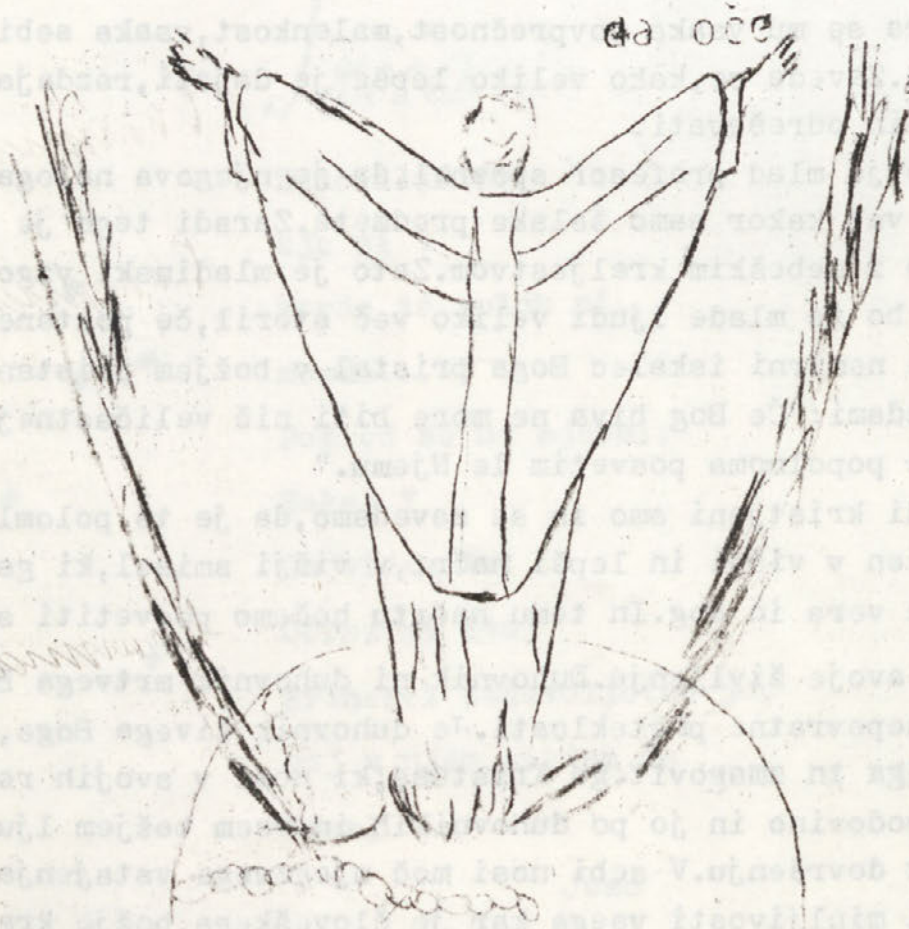
Pred nami je torej absolutna bodočnost. In večno mladi Kristus hodi še danes okrog in se ustavlja zlasti pri mladih in kliče: "Hodi za menoj!"

O, da bi jih bilo vedno več, ki bi se odločili za to vzvišeno avanturo.

S temi besedami smo hoteli prikazati potrebo in lepoto duhovniškega poklica.

Namen našega gostovanja v Hrenovicah ni bil v tem, da pokažemo sposobnosti v petju, ampak nas je tja peljala zavest, da bi pomagali vsem najti skupni cilj, ki je Kristus. To bomo dosegli le z medsebojno ljubeznijo, ki nas bo povedla v eno skupnost in družino.

Jezo

@ sam/je?

V vetru kličem nekomu,

toda ni ga.

Tri milijarde nas je!

Jaz pa sem tako sam.

Kje, kje ste?

Vi, najppopolnejši, najboljši!

Vi, ki živite v atomski dobi!

Egoisti.

Dojite se me.

V blato bi vas potegnil!

Uničil bi vas vse, vse...

-liv-

roman

Bila sta dva.

Oba sta rekla-ne.

Zato je moral Sin reči-da.

toda, še ena žena

je pritrdila-da.

In postala je mati,

žena,

zaročenka,

pomočnica,

priprošnjica:

postala je vse.

Nekdo je omagal.

Pogledal jo je.

Dala mu je srečo.

-liv-

delo - oblikovalec ...

Ljudje, ki se štejejo za kristjane in vsi bolj ali manj poznamo svetopisemske resnice, med drugim tudi ne bi smeli pozabiti na slovite Stvarnikove besede, ki jih je izrekel prvima človekoma: "Podvrzita si zemljo in gospodujta..."

Naročilo, ki je bilo dano v Edenu, se je začelo prav kmalu izpolnjevati in izvrševati. Gotovo, da ljudje, ki so bili med prvimi nasejenci naše zemlje niso zasajali svojih lopat, motik in krampov v prst in kamenje, pač pa so si pomagali, kakor jim je bilo mogoče v tisti dobi. Delo je bilo torej že takrat nagrajeno z uspehi človekovih rok in znoja njegovega obraza.

Vendar pa ni ostalo samo pri tako primitivnem početju in ustvarjanju. Človek v kameni dobi si je zamislil za bolj uspešno delo že izpopolnjene predmete, sicer še iz kamenja, a služilo mu je pri vsakdanjem delu in naporu, ki ga je doživljal v boju z naravo ali s sočlovekom.

Tako in podobno se je človeštvo vedno bolj in bolj izpopolnjevalo in dograjevalo s svojim delom. In prišla je doba, ko so človekovi majhni možgani zaslutili, da se da z delom pridobiti ne samo, kar samo potrebuje, ampak tudi nekaj, kar bi mu lahko ustvarilo boljše življenjske pogoje, ugodje, razvedrilo, šport. Svoje vsakdanje delo je začel še bolj dopolnjevati, in ko je videl uspehe, ga je to gnalo še naprej. Bil je že toliko razumen, da je ugotovil, da je njegovo delo koristno ne samo njemu samemu, ampak veliki človeški družbi.

Ob vsem tem so se torej v naši zgodovini porajali ljudje-delavci in garači, ki niso mogli prebiti nekaj minut v brezdelju.

Najčudovitejši zgled takega neumornega vestnega delavca nam mora biti mož iz časa Kristusovaga življenja na zemlji - sv. Jožef.

Gotovo moramo pri njem odmisлити vse znanstvene, odkriteljske dosežke. To ni bil svetovno znan presajevalec človeških src ali gr.ing. za gradnjo najmodernejših hotelov, niti konstruktor

največjih raket, ki plovejo proti luni. Pač pa je njegova veličina v vsakdanji preprostosti in nenehnem izživljanju v delu, ki ga je opravljal z namenom, da koristi vsem ljudem tiste okolice in nenazadnje tudi svoji ženi in otroku, ki mu je vedno rad pomagal. Tako se je Jožefova častitljiva brada iz leta v leto daljšala in starala. Po njej je iz dneva v dan tekел pot utrujenega obraza, zvečer pa se je z njo poigral mali Jezus, ves radosten ob misli, da je lahko očetu odvzel del težkega bremena.

Končno je tudi Jožefovo življenje šlo v iztek, vendar pa ne v pozabo. Njegov duh, njegova delavnost, njegova žrtev, vse to nam prihaja pred oči, ko pošlimo na neumornega delavca, skrbnega varuha družine in poštenega moža Device Marije.

Kaj pomeni biti graditelj in soustvarjalec sveta, kaj ponižen in skromen delavec na zemeljski obli, na vsa ta vprašanja si je znal Jožef čudovito odgovarjati.

Mi pa se pogosto sprašujemo, ali pa se celo ne upamo vprašati čemu vse naše prizadevanje, premagovanje, naše učenje, delo... Kmalu bi se radi odkrižali težkih dolžnosti in nalog, samo, da bi bolj ugodno in brez skrbi živeli-životarili...

O, kako malokrat pomislimo na to, da človek z delom plemeniti samega sebe in svoj značaj. Pozabljamo na to, da se z ustvarjanjem moralno dvigamo in živimo človeka vredno življenje. Skratka, delo bi v naših očeh moralo biti ustvarjalec zdravega, čilega in odpornega človeka.

luka

BORBA S ČASOM

Moj Bog, kako hitro mineva čas !

Se živeti nisem začel, in že je minilo dvajset let življenja. Skoraj vsak dan si zastavim vprašanje, če sem na pravi poti. Kaj je življenje? Kaj je čas?

Danes vse hiti. Nihče nima časa. In za kaj človek dela? Za denar, ki pomeni "uspeh", "srečo".

Moj Bog, ali bom tudi jaz tak? Sem mar že na tej poti?

Vprašanje me žge, razjeda mi možgane, srce.

V srcu si zaželim, da ne bi postal kot drugi. Hočem se boriti za kaj višjega, kot je zemeljsko bogastvo.

Kaj pa je tisto višje? Žena? Otroci?... Ne!

KRISTUS! Da, Kristus in njegova ljubezen sta vredna, da se zanju potegujem in ju dosežem.

Toda čas beži in jaz ostajam tak, kot sem bil prej. Ne. Hočem višje! Padam toda ponovno se dvigam. Ob sebi imam namreč samega Boga.

Vzpenjam se v hrib in si grizem kolena. Prepada na levo, prepada na desno. Od sten odmevajo kriki padlih, kriki, ki režejo v kosti in mozeg.

O BOG, bom vzdržal do vrha?

Pogled upiram proti vrhu, a ga ne vidim, ker je v megli.

Bom obupal?

Jezus, kje si? Tema se dela. Ne vidim več pred seboj.

Zagrizeno nadaljujem pot.

Po temi pride dan, po dežju sonce.

Zdaniilo se je. Vrh se blešči v soncu. Kako krasen je!

Še z večjim veseljem v srcu se dvigam proti vrhu.

Ti, ki mi daješ življenje, Ti, ki si Alfa in Omega,

Ti, ki si življenje in radost, Ti si moj Bog!

Spoznal sem Te!

Ne moreš se mi več skriti, niti v urah trpljenja.

Vidim Te v travnikih, gozdovih, v živalih in v ljudeh, posebno pa v otrocih!

Hvala Ti !

Albert

Moč volje

Vsak človek si v življenju želi napredovati. Vsaj mlad človek si prav gotovo zaželi napredka in ustvarjalnosti. Želi si sreče. Vendar si pogosto zamišlja vse tako lahkotno. Ne zaveda se, da večkrat nastopijo ovire, ki jih je treba premagovati, oziroma se prebijati skozi nje. Zdi se mi važno, da ima posameznik pred seboj ideal, ki mu veliko pomeni, ter da se zaveda, da so potrebni boji, da dosežeš zmago.

Po končani osemletki sem se odločil za poklic elektromehanika. Že na začetku so nastopile velike težave pri delu. Mislil sem si, bo že šlo. Res, da sem imel veliko veselje za ta poklic, ali nisem imel dovolj praktičnih sposobnosti za delo. Zavidal sem vajencem, ki so hitro napredovali pri delu. Mene pa je vedno bolj mučilo to, da že po tolikem času nisem mogel napredovati. Tudi v poklicni šoli sem se le s težavo prebijal, toda šlo je. Ko sem spoznal v sovrstnikih moralne podleže, se mi je življenje zagnusilo; nisem imel opore, kamor bi se trdno oprijel. Šele sedaj sem spoznal, da je edino Bog tisti, ki mi lahko da moči za premagovanje sveta, ki me je obdajal. Prosil sem ga iz dna duše, naj mi da veliko moči, da bom življenje in svet na zemlji začel ljubiti. Spoznal sem, da v tistem poklicu ne bom napredoval. Polagoma sem začutil Njegov klic, ki me je pripeljal sem.

Sedaj spoznavam, kako je življenje težko in brez smisla, če nima človek velikih idealov pred seboj. Obenem pa vidim, kako moram biti pripravljen na žrtve in boje ter razočaranja, ker le skozi nje si človek oblikuje svoj značaj. Moj Bog, daj mi moči, da bom na tej poti vztrajal !

pt

NI VADNA NI VADNA ZGODBA

Gledal je fant
civilizacijo, ki je prišla
v njihovo divjo deželo !
Vojaki, ki imajo
strojnice,
bombe in -na splošno-
najmodernejšo opremo !
Šel je fant
in se boril proti njej,
proti civilizaciji, ki ima
tanke,
letale in -na splošno-
najmodernejšo opremo !
Ujeli so fanta
in ga pripeljali v taborišče,
mučili so ga
s pretepanjem,
s pranjem možganov in -na splošno-
z najmodernejšo opremo !
Usmilil se ga je fant,
ki je končal njegov
križev pot s tem,
da ga je ubil,
ubil kot psa !
Nixon, kaj počneš...????!!

Dante

I. PREGELJ: BERAČI, VEST

Pred kratkim je Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice prikazalo spretno povezani groteski, kakor ju je Pregelj sam poimenoval: Berači in Vest.

Pregelj se je rodil v Mostu na Soči, študiral v Gorici in na Dunaju, ter kot profesor služboval na raznih krajih Slovenije. Je predvsem pisatelj in njegovo dramsko ustvarjanje ne igra pomembne vloge, zato ga iz te strani tudi malokdo pozna.

Njegovi enodejanki sta bili sedaj prvič uprizorjeni, čeprav ju je objavil že v "Domu in svetu" med prvo svetovno vojno. Ti enodejanki sta že vsaka zase celota in ju je bilo zato težko uprizoriti, a je igralcem to še kar dobro uspelo. Berači so vzeti iz romarske poti. Tu najdemo vse "sloje" beračev - od gruntarjev, propadlih seveda, do bebcev, vojnih invalidov in slepcev. To so res ljudje, ki predstavljajo najbolj ponižanega človeka. Pregelj nas sprašuje, zakaj smo takšni. Kako moremo v tako civilizirani družbi imeti med seboj tolikšno bedo? To ponižanje pokaže najnižje človeške nagone, ki privedejo do najnižjih in najpodlejših dejanj - celo do poboja.

V "Vesti" pa vidimo Pregljevo nasprotovanje do kinematografov, ki se takrat pojavljajo. Ti bodo po njegovem človeka samo pomehkužili in poplitvili. Nič več ne bo zmožen ustvarjati, vse bo sprejemal le pasivno. V kino pride tudi neki gospod, kateremu se prikazuje njegov dvojnik, ki je v resnici njegova vest. Tako dolgo ga muči in mu prikazuje stare grehe v njegovi umazanosti, da se eleganten gospod nazadnje sam ustreli. Iz tega se jasno vidi Pregljeva misel: kaj pomaga bogastvo, če ni pridobljeno po čisti poti. Človek mora biti torej tudi moralno čist. Ti dve enodejanki spadata k ekspresionistični dramatiki in smatramo Preglja za začetnika in utemeljitelja te zvrsti pri nas. V dramatiki ni ustvarjal največ, toda v teh dramah kolikor jih je napisal, je hotel podati podobo samega sebe. Kakor noben drug pisatelj doslej, nam je podal svoj notranji svet, ki se bori med duhom in snovnostjo.

ZADNJE SLOVO

Dolga reka ljudi se je pomikala v počasnem ritmu ter se polagoma bližala odprtemu grobu, ki je željno čakal, da bo požrl krsto mladega dekleta, ter jo spremenil v prah in pepel.

Nema množica ljudi se je zgrnila okrog odprtega groba. Molk je gospodaril nad pokopališčem, le šepet duhovnikove molitve in ihteč jok je sekal tišino pretresenih ljudi, ki so pospremili to mlado dekle k večnemu počitku. Tihi odmev pesmi se je izlil v tišino. Nihče se ni upal niti prestopiti. Vsi pričujoči so v tihem spoštovanju strmeli, kako mlad človek jemlje zadnje slovo s sveta. Z zadržanim občutkom, prav obotavljaje so pogrebci spuščali krsto v blatno jamo. Zdelo se je, kot da mlad človek še ne spada v svet mrtvih, kot da je njegovo mesto tu med nami. Toda ne. Mrtev je. Ni ga več med nami.

Začuli so se votli udarci. Srce se je streslo. Čutil sem, kako se krči, kako me stiska. Zakričal bi, toda ostal sem tih, ostal sem odprtih ust. Kamenje in prst sta zagrinjala mlado truplo. Saj to je nesmisel, Bog! Saj to je nemogoče! Je pa resnično!

Strah me je bilo. Samo nepremičen kip sem bil, ki stoji in strmi. Sveta ni bilo okoli mene. Pred očmi so bili le krsta, prst, kamenje. Srh me je spreletaval po telesu. Čutil sem pot po obrazu, toda za to se nisem menil. Človek poln življenja je odšel v smrt.

Neusmiljena si, kosa! Nihče ti ne uide. Mladi umirajo. Morda bom jutri jaz med njimi. Stresel sem se. Svet je začel plesati okoli mene. Samo še meglена lisa se je razprostirala pred menoj. Bog, kaj jaz?

Odšel sem. Pred seboj pa sem še vedno gledal krsto, prst, kamenje.

Vladimir

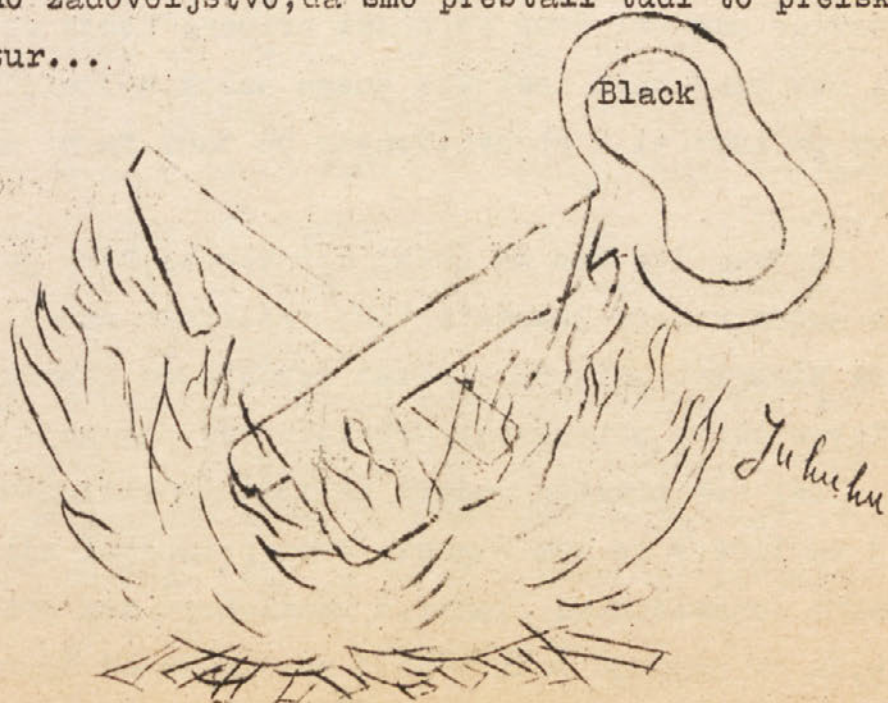
UMRICA JE ČETRTOŠOLCI SOLA

Tudi letos smo četrtošolci že prijadrali do svojega slovitega "konca". Svojega sovražnika cveka smo obsodili na grmado in ga tam sežgali, ko se mu je v poslovilnem govoru potožil Mah Janez. Pred gorečo grmado smo zgrozili svoje ogorčenje in protest do cvekovih zaveznikov.

Druga, še važnejša reč pa je bila predaja ključa. Letos se je tu zataknilo, raje pa bi rekel, da je bil to svarilen zgled bodočim rodovom. Ključ je in ostane simbol dostojanstva in prvenstva četrtega razreda, in kot tak ima svojo vrednost. Tretješolci pa nam za ključ niso hoteli dati kaj več, kot za zavojček dobrih cigaret. To seveda ne gre, zato nam ni preostalo drugega, kot da ključ prodamo drugemu razredu, ki se je očitno zavedal, koliko je s tem pridobil na ugledu.

Tako bo na žalost naslednje leto četrtil razred nekakšon "homo novus". Ne vem, če se bo brez simbola svojega dostojanstva znašel in če ga bodo ostali spoštovali. Vsekakor so ta manever gospodovom vicematurantom ni posrečil in jim bo v neprijeten spomin.

Še enkrat izražam sožalje ob preminutju classis quartae, in svoje osebno zadovoljstvo, da smo prestali tudi to preiskušnjo. Gaudeamus igitur...

Odprto pismo uredništvu "ISKER"

V obdobju šolskega leta, to je približno devet mesecev, imamo večkrat priliko videti po naših oglasnih deskah te ali one reklame, ki naj bi pospešile sodelovanje našim semeniškim glasilom: "ISKRE". Pa ne le oglasne deske, tudi sami uredniki nas često vzpodbujajo in nagovarjajo k sodelovanju. Spomnim se, kako je še pred nedavnim glavni urednik prosjačil, oziroma dobesedno ukazoval, koliko mora kateri razred napisati in oddati prispevkov in to celo v določenem času.

Skušal sem biti čimbolj aktiven in plodovit pri ustvarjanju raznih člankov, ker so že tako "ukazali". In končno smo dobili v roke sad svojega truda in prizadevanja, ob katerem pa smo, ne le jaz, pač pa tudi mnogi prijatelji, ki so prav tako hoteli doprinesti k večjemu obsegu zgoraj omenjenega lista, ostali brez besed.

Stopil sem v stik z njimi in odkril še mnoge nove in doslej še ne-znane zanimivosti. Tako npr. mi je nekdo povedal, da je oddal v nabiralnik svojo šolsko nalogo, ki jo je sicer napisal za odlično, vendar je bil ta-isti prispevek po mnenju uredništva "ISKER" zanič. To zanimivo pripovedovanje pa se je še stopnjevalo, ko mi je sošolec povedal drug še hujši primer: "Nekje sem slučajno našel nek manj znan sestavek enega naših najboljših literatov, in sem ga izročil v objavo. Vendar pa tudi ta ni zagledal belega dne."

Ob vsem tem sem se začel spraševati, kako je to sploh mogoče. Ne morem namreč razumeti tako različnih mnenj, ki vladajo med našimi slavisti, oziroma v samem uredniškem odboru. Pri vsem tem bi človek torej pričakoval nekoliko več soglasja in enovitosti.

Imel sem priliko videti že nešteto biltenov, mladinskih revij in listov in sem pogosto tudi primerjal njihovo vsebino z našimi objavljenimi članki, a nemalokrat sem prišel do ugotovitve, da se najdejo tudi v bolj znanih in od ljudi čislanih

listih, precej manj vredni in literarno visoki sestavki.

Razumljivo je namreč, da zaenkrat še ne moremo doseči take umetniške veličine, kot so jo zmožni doseči ljudje z neprimerno večjo izobrazbo, kot jo imamo mi.

S tem pa ni rečeno, da bi morala biti kritika omiljena in bi tako prišlo v objavo vse prejeto gradivo, ne to, ampak potreben je realen pogled na članek kot tak, ne glede na to kdo je spodaj podpisan.

Po vsej verjetnosti je pričakovati, da bo tudi teh nekaj misli, ki sem jih navedel vam kot uredništvu v spodbudo, sebi pa v upanje na boljše čase, pristalo v uredniškem košu, ker bodo baje neprimerne za objavo.

Nikakor pa nočem, in tudi v bodoče ne nameravam objokovati v koš vrženih prispevkov, pač pa se bom še naprej trudil s čim večjo vestnostjo ter si prizadeval, da bi naše uboge "Iskre" še kdaj v tem letu prišle v naše roke.

N.N.

Odgovor uredništva:

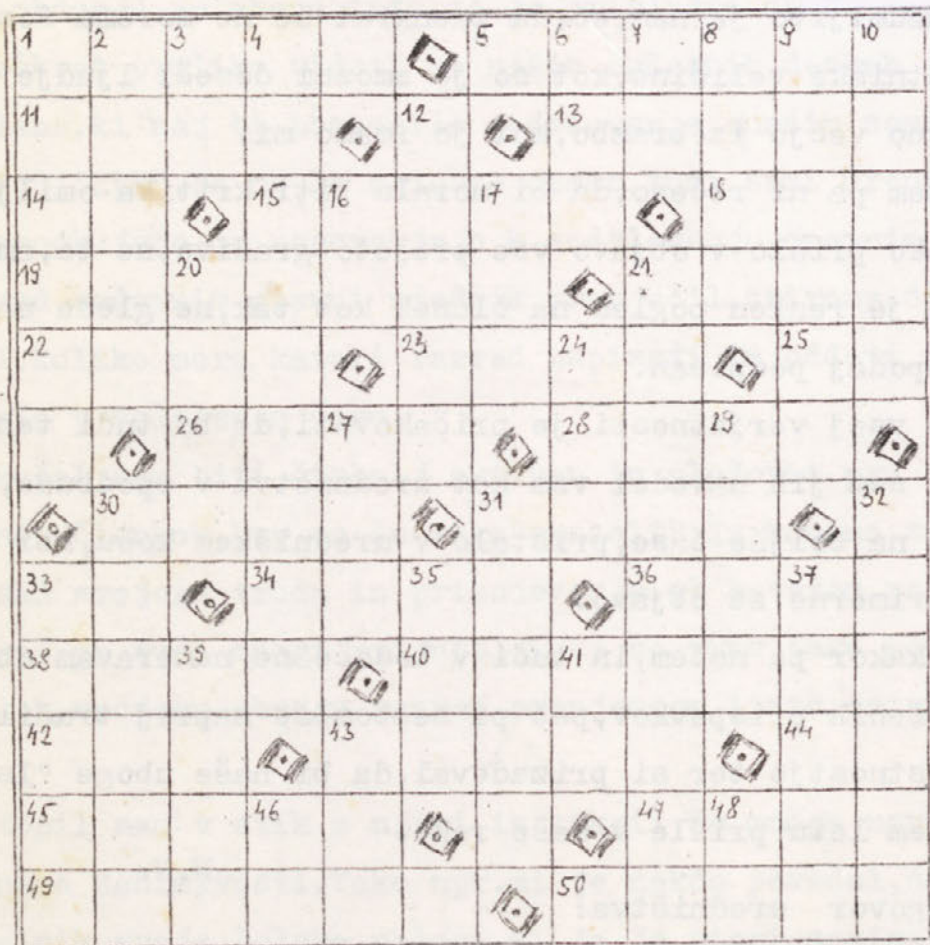
Postopek urejevanja Isker je naslednji: Najprej pregledajo uredniki vse sestavke, odberejo porabne in jih izročijo svetovalcu. Ta prečita vse gradivo in ga sortira v nadpoprečno, poprečno in podpoprečno. Načelno objavimo vse nadpoprečne prispevke; poprečne le izjemoma, če je prvih premalo; podpoprečne zavržemo. Jasno je, da v Iskre sodijo le nadpoprečni sestavki. Navadnih šolskih nalog ne objavljamo, še manj pa sestavke "najboljših literatov" - če niso citirani s polnim imenom, ker bi bilo postavljanje s pavjim perjem.

Podpisani svetovalec - se ne spominjam, da bi bil videl kako "odlično šolsko nalogo", ki bi jo bil zavrgel. Prosim pisca N.N. - naj mi jo prinese pokazati. Tako bomo mogli ugotoviti, kdo je zagrešil napako. Lepo je tudi, da se pisec podpiše.

Svetovalec

Semenišče Vipava

NAVPIČNO: 1) vrsta dreves (pl.) 2) svetilka (akuz.) 4) vas blizu Kamnika 5) tisoč 6) veznik 7) del besede reka 8) eskimska koč 9) skandinavska smola 10) zbirka zemljevidov 12) grdoba 16) oz. zaimek 17) kazalni zaimek 20) delovati (fr) 21) lasnica 24) ljud. rep. Slovenija 27) odderek rimske legije 29) oksid 30) angl. kemik in fizik 31) pristojbina 32) pritikal (gen. pl.) 33) avstralski medvedek 35) medmet 37) prijem roke ob slovesu 39) zimsko športno središče na Bavarskem 41) egiptovski bog 43) vek 46) ob (nem.) 48) medmet bolečine.

VODORAVNO: 1) blišč 2) Jezusova mati 11) višanje 12) kalij 13) poslanec 14) Edo Mlinar 15) ostrivci 18) trije konzonanti 19) turški zemljiški gospod 21) redovniška obleka 22) afriška dežela 23) slo-nova čekana 25) igralna karta 26) Cankar 28) prepir 30) mehanično urjenje 31) zvijaša 32) sekunda 33) kiloamper 34) cunj 36) del knjige 38) žensko ime 40) oropati 42) oče 43) kdor eksa 44) izvršni komite 45) športni rekvizit 47) banka 49) južni sadež 50) kavelj (nar.)